

БЪЛГАРСКИЯТ И ТУРСКИЯТ СЕРИАЛ: ТРАДИЦИЯ И ИНОВАЦИЯ В ПРОДУЦЕНТСКИТЕ И РЕЖИСЬОРСКИ РЕШЕНИЯ

Яница Маринова Маринова
спец. „Медии и журналистика“, 4 курс, УНСС

BULGARIAN AND TURKISH TV SERIES: TRADITION AND INNOVATION IN THE PRODUCER'S AND DIRECTOR'S DECISIONS

Yanitza Marinova Marinova
UNWE

Abstract: Bulgarian and Turkish TV series occupy a substantial part of the program scheme of their home televisions. Interest in them is enormous. Directors decision between these two productions are alike. Differences were observed in the decisions of producers. Thus in both series are I monitor followed tradition in filmmaking, but also new techniques.

Key words: soap operas, film titles, Bulgarian strip characters.

Филмът е система от образи, които се развиват, за да се разкаже една история и да се изрази известен морал. Най-често носител и изразител на идеята е главният герой. И това не е случайно – всяка воля за изкуство трябва да има субект и това е човекът, защото произведението съществува само за него и чрез него. Но той трябва да бъде убедително разположен от автора в сюжет, който му дава възможност максимално добре да се разкрие. Добре изградената диалектична връзка между герой и сюжет е част от творческото умение на драматурга. “Описващият винаги е извън обсега на описанието и е поне една логическа степен над него”, казва Юрий Лотман [6].

Процесът на промени, който се наблюдава в българското кино, е свързан с бързото му съвземане от дългото си летаргично състояние и поемане по пътя на възраждането. Изведнъж започналото снимане на български сериали може да бъде окачествено като реакция срещу множеството турски сериали, които заляха родния ефир. Изследвайки аудио визуалното послание на двата типа продукции – родните и турските сериали, както и решенията на техните продуценти за разпространение, проследявам какво е общото и различното в продукциите. Къде се пресичат режисьорските похвати и ще успеят ли родните сериали да получат световна популярност като турските.

Хегел вярва, че посредством изкуството човек се освобождава от непосредственото обладание на чувството и може да се отнася към него и рефлексивно. Точно в този смисъл е и споделеното от Фелини: “Тръгвам от чувството, не от идеята и с положителност, не от идеологията. Служа на историята си, която тегли да бъде разказана, и трябва да разбере как иска да се развие.” [2]

„Филмовото произведение се създава като единно, цялостно, органично само тогава, когато една основна, значителна с обобщенията си мисъл дирижира невидимо всички негови елементи, когато този мисъл се развива заедно с развитието на взаимно-

отношенията между персонажите и се оказва вътрешната същност на сюжетната и композиционна йерархия на художествените типове.” [4] .

Филмовата идея, филмовата проблематика, както и филмовата форма би трябвало да са адекватни на най-важните особености на общественото съзнание. За творците – тези, които трябва да мислят за идейното послание на филмите си, е важно не състоянието на икономиката, а състоянието на обществената психология.

Зрителят трябва да преживява или научава нещо ново. За тази цел трябва да има разнообразие – в идеите и темите на филмите. Не е постижение да се заснеме предварително разкадрована измислена история, а да се постигне разбирането и значението на самата действителност, да се помогне за разбирането на света, в който живеем. Тази нова функция носи значителните промени във филмовата структура и в идентификацията на героя. Стремешът на героите към идентификация бележи своя връх днес и вероятно показва желанието да бъдеш себе си въпреки всички обстоятелства или може би точно заради това.

Заглавията на българските филми последните години

Ако проследим развитието в заглавията на българските филми, ще установим, че зависимост няма. Някои заглавия са конкретни-свързани с време и личност, други са екстравагантни, неконкретни, трети са метафори. Типично за българските филми е наличието на глагол в заглавието, което създава динамика. Сам по себе си глаголът, като част на речта, носи усещането за движение. Психологически обосновано е, че филм с заглавие в движение подклажда любопитството. Какви са заглавията на последните филми, създадени у нас?

„Още нещо за любовта” (2012 г.) – един израз, който на пръв поглед не носи информация за конкретиката на лентата. Предполага се, че ще се разказва нещо за Любовта, но в каква форма и как, не е ясно. И какво още може да се каже за великото чувството.

„Островът” (2011 г.) – съществително име, предполага се, че действието се развива на остров.

„Стъпки в пясъка” (2011 г.) – предверие към библейската притча. Човешките стъпки са тези, които оставят следи.

„ТИЛТ-играта” (2011 г.), в която всичко се задвижва от централното бутало. Изборът да се тилтнем или останем, е в ръцете на зрителят. А самата игра приключва, едва когато ние се предадем.

„Шмети-Капели” (2011 г.) – популярен израз, свързващ се с конкретна политическа личност. Прелюдия към конкретно поведение.

„Лов на дребни хищници” (2010 г.) – метафора. Кой са хищниците можем само да гадаем на първо четене.

„Цахес” (2012 г.) – име на герой, литературен образ.

„Подслон” (2011 г.) – съществително име.

„Източни пиеси” (2009 г.) – словосъчетание.

Филмът трябва да носи нова информация в кръга на усещанията, възприятията, чувствата, мислите, идеите. Художественото започва със сетивното, но продължава в сферата на емоционалното и постига своите големи върхове чрез интелектуалното. Без емоционално съучастие на зрителя, без съпреживяването няма художествено възприемане в точния смисъл на думата. Във всяко възприятие откриваме участието, в по-голяма или в по-малка степен, и на синтезиращите, и на анализиращите способности на зрителя, както и усвояния от него филмов израз.

За изкуството (и за днешното кино в частност) са характерни незавършеността, многоплановостта, за които между другото говори и Бахтин, когато изтъква полифоничността в романите на Достоевски, където има незавършен и незавършващ спор. "Две съпоставени чужди изказвания, незнаещи нищо едно за друго, ако дори само съвсем малко се докосват до една и съща тема (мисъл), неизбежно встъпват помежду си в диалогични отношения. Те се допират на територията на общата тема, общата мисъл." [4]

Как се прави българско кино?

В началото е идеята – имаш идея, разписваш я. На нейната основа се подготвя филмовия проект (включва готов сценарий, екип, места за снимки). Той се доработва в цялостен проект, с който се канделатства пред финансиращи институции – Национална художествена комисия. Този процес е разделен на следните етапи:

- Календарно постъпновъчен план – отразява създаването на филма във времето;
- предподготвителен период – основната цел е представяне на идеята;
- подготвителен период;
- снимачен период;
- монтажно озвучителен;
- ликвидационен – предаване на проекта.

Общото и различното между българските и турските сериали?

Българските сериали се родиха малко след като света бе залян от турската сапунена продукция. Тенденцията работи успешно вече шеста година за южната ни съседка. Схемата се повтаря във всяка отделна история и във всеки сериал, като предизвиква съответно очакваните реакции. Заплетените любовни интриги като тези от сериала „1001 нощ“ (2006) често тръгват от бедни, но талантиливи млади момичета, които, разбира се, се влюбват в шефа си – класическа схема за социална мобилост в индустриалното общество. Сапунените сериали са не само доходоносен развлекателен продукт. Те постепенно се превръщат и в ефективен инструмент на турската дипломация.

Общото между всички турски „сапунки“ – от „Листопад“ (2006 г.) до „1001 нощ“ – са луксозните автомобили, скъпите къщи и добре облечените хора, които водят увлекателни разговори. Туроператорски компании отбелязват дори покачване на туристическия интерес към Турция заради сериалите. Цитирай източник или данни!

Все повече развълнувани фенове от България се стичат към южната съседка, за да разгледат къщите и кварталите на своите герои. Религиозните различия и старата вражда сякаш са изкоренени. Благодарение на сериалите на бял свят излизат дори много общи културни и менталитетни характеристики. Най-хитовият сериал, идващ от Босфора, е „Листопад“. Той се базира на едноименния роман на Решат Нури от 1939 г. и разказва историята на едно семейство, което се раздира от сблъсъка между традиционните ценности и изискванията на модерното общество.

Туркофилщината отвсякъде ни тръшна! Пропи болните ни мозъци и ни позиционира всеки ден, всяка вечер, по всяко време да сме пред екрана. Като начало писахме приказката на „Шехерезада“, бързо и се видя край – само някакви си 150 епизода! Не се наситихме, жадувахме за още... и ни го осигуриха

Модата на латиноамериканските сериали отдавна залезе – сега акцент е турската култура. Омайваме се от лицата на Онур, Перла... Каква прелест е сътворила турската ни съседка?!

Безпорен е триумфът на турските сериали над латиноамериканските. Простичко е – при латиноамериканските се разгръщаше образът основно на жената - тя беше недостижимата красавица или многострадалната Геновева. И да – това му харесваше на зрителя! Но при турската продукция нещата стоят по друг начин. Цялото семейство е в центъра. Детайлите падат не върху конкретния образ, а върху цялото. И си казваш: "Какво семейство, каква хармония!". Да, такова е, но дали не е само на лентата?

От какво се поражда небивалият интерес към турските сериали? Любопитство, евтин и удобен начин за убиване на времето или нещо друго. Изкусно направени, те представят една дълга заплетена приказка, която ще се разнищи в предстоящите 100 епизода.

Хубава продукция с много инвестирани пари. А... и каква красота! Ти ходил ли си до южната ни съседка? Познаваш ли я добре? Сиреч, знаеш, че Турция не е съвсем това, което се показва. Ако си пътувал из азиатската част, сигурно си се натъкнал на мръсотия, безхаберие, далавери и не съвсем забрадени жени. Ако пък случайно си попадал на Капъль черши, то знаеш какво е разменна търговия и как можеш да си купиш всичко за една монета. А сапунките представят един лукс, един небивал разкош, който изглежда е бита на всички обикновени турски семейства.

Обичани или отричани, сапунките се гледат по целия свят и имат милиони почитатели. За някои хора "сапунен сериал" означава евтина продукция, която се излъчва с години. Истината обаче е, че сред сериалите има и доста качествени творби, съдържащи човешки ценности и успяващи да възпитат нещо положително у зрителите. Основно правило е всеки сериал да се снима, така че сериалът да не завършва с развързка, а с нещо, което да накара зрителите с нетърпение да очакват следващия епизод. Може би в това се крие магията им.

Уроци от турските сериали

Взеха ли родните сериали нещо от турските? В „Съсклен дом“ (2011), виждаме същата картина както във всички турски сериали – семейството, ролята на жената не е водеща. И нашите мъже актьори са във водеща и основна позиция. Те са смели, силни, решителни. Те са управляващите. Жената е допълнението към мъжката фигура. В повечето случай обаче тя не е представена като домакиня или примирила се с действителността чистеща слугиня. Напротив, Елена и Боряна от „Съсклен дом“ са решителни, те са и управляващи. Пример за примирената се дава в сериала „Столичани в повече“ (2011).

Показването на децата е ключов момент в турските сериали. Те са редом до своите родители, къщите са пълни с детски глътч, често се акцентира върху талантът на детето. В турските сериали се показва самият възпитателен просец – уважението към по-възрастните. Рядко ще се натъкнем на картинка рисуваща неуспяло или разглезено дете. Това е целенасочено с цел показване на пълната хармония в семейството.

В родните сериали, за да се постигне контраст, и открояване на едно семейство от друго се показват деца, клонящи към наркотични вещества, деца инати, непокорни и родители, изгубили контрол над тях. Търсят се и подкадрово причините довели до този казус. Най-често те са заложенни вътре в семейната среда – развод, липса на време от страна на родителите.

Така се постига контрапункт, сблъсък между фамилии. Често надпреварата, съревнованиеето се постига на база изграждане на персонаж на принципа на този показател. Как се забавляват децата в родните сериали? Отговорът според лентата – в дискотеки, клубове, пред компютъра. Моментът на забава при турските деца не е явно

посочен в плановите на снимане. Те са зададени като традиционно и шаблонно прекарващи ежедневието си. Пътят е следният – дава се училище, а след това семейна вечеря, какво прави детето през останалото време, кадърът не посочва.

Сексапилната жена в българският сериал е висока, има излъчване на съблазнителка, най-често русокоса. В турската лента рядко може да се види русокоса девойка. Самите сцени на влюбване, извоюване на любовта са сходни. Те следват традиционните стъпки в правенето на киното.

И при двата вида сериали се акцентира на драматичната любов, перипетите, за да може да бъде видяна като чиста и идеална, когато бъде намерена и оценена. Любовните сцени се дават в крупни планове.

Дълго проследяване и при двата типа сериали е преосмислянето на героят, независимо дали той е главен или второстепенен персонаж. Винаги крайната постигната цел е загатната в далечен предварителен план.

Локациите на снимките са модерни сгради, офиси. Делникът е динамичен. Смейният кът е уютен, акцентира се върху дребният детайл (например покривка, поставяне на прибори за хранене), за да изпъкне хармонията и идилията в отношенията между членовете на едно семейство. Външните снимки се използват за показване на красивата природа и чисто туристическо предлагане на услуги, характерно за Турция.

Във сериала „Столичани в повече“ (2011) основните снимки се случват в селото. Там няма излизши и натруфени декори. Предпочитат се по естествените и не сложни композиции. Локацията до известна степен изгражда и облика на отделните персонажи на столичаните станали в повече. В „Съклен дом“ вътрешни снимки има в Мола. Там имаме разхождане и силно продуктово позициониране. Домовете на семействата най-често са бляскави.

Ритуалът на вечерята, когато всички се събират на масата, е силно застъпен. Често е централен в разбирането на вътрешните взаимоотношения в семейството.

„Всяка сцена в ежедневните сериали се нуждае от специална енергия и ритъм, която обръща пасивния наблюдател в активен. За постигането на тази енергия огромна част от успеха зависи от уменията на сценаристите да пишат добър диалог – ефективен и достоверен. В мелодрамата диалогът има по-особена функция, тъй като там действията не се извършват, а се изговарят, преразказват, обясняват, т.е. хроническият недостиг на сюжет се компенсира с говорене. Всяка серия започва с очертаване на основните сюжетни линии, по които ще се движи действието. Тази част е 1-2 минути екранно време, но е много важна, тъй като авторите трябва веднага да привлекат и задържат вниманието на зрителя. Тя се нарича тийзър (teaser) – дразнител.

Какво представлява тийзърът? Авторите на подобни сериали се нуждаят от тийзъра и това се определя от спецификата на този телевизионен жанр с безкраен брой серии. Чрез тийзъра авторите правят всичко възможно да грабнат вниманието на зрителя. Добре направеният тийзър е свързан с първия епизод на серията така, че зрителят неусетно да се заинтригува, да се загледа и да остане пред телевизора за цялата серия.

Изграждането на сценарната структура на един епизод в ежедневните сериали не е класическата триделна структура, а има своя неотменна специфика. Задължително е прекъсването на епизода да става в момент на напрежение, но в пределно ясна ситуация. Авторите се съобразяват с прекъсванията за реклама, т.е. малко преди момента на прекъсване авторите трябва да увеличат напрежението на действието.” – [5]

Интересът към българските сериали е тясно свързан с интереса към българското кино. Излъчваните сега български сериали по родните телевизии са професионален напредък. Тук разглеждам символите, скрити само в една българска пълнометражна лента. Нейното заглавие е Стъпки в пясъка.

„Стъпки в пясъка”: режисьорски и продуцентски посоки на българския филм

Филм за истинските неща – търсенето, бягството, пътят, силата на духа и любовта. Филм по действителна история. Слави Бинев е роден в Бургас през 1960 г.. Минава през три държави, преследван е, хващан, отново бяга, попада в лагер, накрая стига „обетоновата земя”. Там обаче му предстоят най-големите трудности.

„Когато попитах прототипа на главния герой – Слави Иванов, изпълни ли се неговата „американска мечта”, той не ми отговори. Вместо това ми разказа тази история. Разказа ми я така, че не можех да не я опиша. Повече от 100 часа говорихме по скайпа. Често спирахме, защото бяхме твърде изморени – той – от спомените, аз – от съпреживяването. Отказвахме се, после продължавахме, после пак се отказвахме. Слави трябваше да отблокира най-ужасните си спомени и да ми позволи да ги запиша, а аз напълно да се освободя от суетата да разказвам за себе си. Даваше ни сили идеята, че сме длъжни да предадем посланието на тази поредица от нечовешки изпитания, надежди и разочарования: понякога щастието не е в целта, която гоним, нито в успехите, които постигаме.” [1]

Витоша вече се вижда. Чрез миша перспектива се виждат панелени кубове, в които хората сякаш живеят за малко, докато чакат онези щастиви дни, когато ще построят китната си къща до брега на някое езеро. Чрез смяна на карината се създава усещането, че героят е само външен наблюдател. Но едно лежерно настроение няма как да бъде пропукано. И така се въвежда образа на лирическия персонаж. За първи път го виждаме облечен в синьо-като небосклона, така чист и в същото време събрал толкова много в душата си. Това е Слави. „Аз съм никой. Аз съм момчето, което си тръгна преди много години и на неговото място остана една празна стая в една къща някъде си. Не нося бремето на очакванията, стремежите и плановите. Нямам история тук, нямам съсед, нямам любим магазин. Но имам нещо важно, което оставих. Без което не мога. Може би.” [2]

Книгата на Баева се появява след излизането на филма. Тя не преразказва сюжетта, но разказва за същият човек. Режисьорът Ивайло Христов работи върху филма близо десет години. И той се появи по родните кина, точно в момент, когато публиката имаше нужда от нещо подобно. От вярата, че въпреки всички ни има.

Няма нищо по силно от една ретроспекция, която да върне героят в миналото, да внесе зрителят в епохата. Всичко тук се развива на принципа на разказаното. Заглавието на лентата е взето от библейската притча, защото през цялото си съществуване човек оставя стъпки. Това са нашите дири, скрити послания. А когато ни е било най-тежко, най-самотно, Бог е бил този, който ни е възкачвал на крилата си.

Багажът за казармата е посочен като детайл – вълнено бельо, фланелки, партенки... Така се постига и усещането, че невидимите до скоро неща, са неделима част от нас самите.

Предмети като леглото, издрасканото шкафче, пожълтялата лапма са крупно изрисувани от операторският поглед. Те заемат сакрално място в съзнанието на главния герой, ето защо тяхното въвеждане е от особено значение. Дори и хвърлени в пространството, те създават усещането за търсене, задаване на въпроси.

Ето я и Нели.. Как е нарисувана тя и видяна? Червена раирана рокля, бял шлифер, машина, тоалетно мляко. При нея най-силно говорят очите. Многократно те са дадени като покритие. А в един от най-важните синхрони, покритието с парфюма е силно въздействащо. Те се разделят. За да не я забрави, Слави ще носи аромата от парфюма ѝ.

Казармата е представена като хаос – хвърчащи обувки, панталони, шапки, смях. Първото събуждане е точно в 5:50. Дежурният вика с пълен глас: „Рота, стивай!“. Точно тук е уловен всеки детайл – на крясъкът, на суматохата. Дадено е в можествен план – на тълпата и индивидуален през погледа на Слави. Хронологично са показани първите дни в казармата, над тях се наслоява дикторският глас на Слави, който разказва: „Броях минутите, часовете, дните и седмиците, които трябваше да избутам без нея. Да ги търкалям като тежки воденични камъни. Хиляди пъти извиквах спомена за онази вечер.“

Спирането на времето за героя е показано чрез забавените нощи, мрака, хъркането на няколко гласа и питането на Слави защо Нели не дойде на клетвата.

Гълъбите, които ровят семки от кошовете за боклук на гарата във Видин при едно завръщане са символ на чистотата, на хармонията, към която се стреми героя. А мечтата за чушки, боб и всякакви други вкусотии, си идват на мястото, далеч от строят. Бабата на Слави е видяна във фантазията му. Там тя е нарисувана със забрад-ка, бърбеща с престилка, с пламък в очите. Точно тя е тази, която му е разказвала приказката, когато е бил малък: „Един човек в края на живота си се обърнал назад и видял по пясъка самотните си следи. Обърнал се към Господ и му казал: „Господи, защо в най-трудните моменти си ме оставял сам? Господ отвърнал: „Не, това не са твоите стъпки, защото аз те носех на ръце.“

Кои са символите на завръщането, тези с които се сблъсква Слави. И най-важното как са режисьорски поставени. Отговор – животът е жесток! Отдалеч погледа му засича черен креп на входа на къщата. От некролога го гледат благите очи на баба му. Ето тук е сблъсъкът на двете поколения. И те са показани с два паралелни погледа – на живота и отминалият такъв. Живите очи на Слави и загасналите на баба му. Камерата тук фартово редува двата погледа. Единият жив, но тъжен, а другият вечно застинал.

„Прозрачни съдби“ (2010 г.) – мотивът за преоткриването

"Прозрачни съдби" е филм, в който се оглеждат настроенятия на младите. В шарения свят, в който живеем, качеството на изборите, които правим, диктуват качеството на живота, който живеем. Имаме ли право на избор и защо мислите ни са толкова прозрачни..? Можем ли да пренапишем своите съдби? Това са търсенията на лентата. Дължината на филма е 13 минути, но не е търсено нищо фатално. Снимките са направени в София, като конкретните локации са шарени – детската люлка, дискотека, домашна атмосфера. Филмът е с образователна цел и третира проблема с ранната нежелана бременност. Завършва с черен фон, на който е изписано, че България е на челно място в ЕС по брой на деца, родени от майки под 18 г. По данни на гинеколозите от столичните АГ болници, децата пробват секс още на дванадесет-тринадесет години. До навършване на пълнолетие, те вече имат повече от пет интимни партньори. Липсата на опит и безотговорност в поведението водят до фатални последици, по-лово предавани болести или ранна нежелана бременност.

Лентата се разпространява по родните училища, съпроводжана с лекции-семинари. Децата припознават себе си в персонажите. При тяхното изграждане, екипът се стреми да ги изгради като различни, контрастни. Едното момиче е силно интровертно, от добро семейство, затворено, нейната притятелка е нейн контрапункт – тя е девойката на живота. И въпреки техните различни светогледи, пътищата им се пресичат. Как и за кого остават последиците от невниманието показва лентата.

Символиката в имената не е случайна. Ангелина е символ на нежното, неприкосновеното, ангелското. Рени е силната, мъжкото момиче. Книгата, люлката с движението, картините с ангелите спомагат за нейното пълно изграждане. Интересен е пътят на нейната трансформация. Той не е спонтанен, оказва се, че за да следваш динамиката на живота, трябва да бъдеш с другите, с тъпата, част от нея.

„Прозрачни съдби“ е филм, в който се оглеждат настроенията на младите. Целта на филма е да пресъздаде живота на тинейджърите – такъв какъвто е, без никакви нотки на сладникавост. Проектът е изцяло студентски. Филмът се прави с некомерсиална цел, а екипът е малък, но влага цялата си енергия и желание!

В най-общи линии сюжетът следи съдбите на две момичета – едното – отворено, готово да направи всичко, с големи възможности, другото – Ангелина, моята героиня, затворено дете, с ангелско излъчване, с по-малко финансови възможности. Между тях стои един мъж, една бременност, един избор за бъдещето. Един от въпросите, които лентата поставя, е можем ли да отстояваме своята различност или трябва да се променим спрямо модата, за да не бъдем отхвърлени от другите?

Филмът е насочен към младите, за да им покаже колко опасна може да бъде тяхната игра понякога! Той дава отговор на въпроса защо с действията си сме толкова прозрачни! Персонажите са коренно различни, за да може всеки зрител да открие частица от себе си във всеки един от тях!

Защо точно „Прозрачни съдби“? – защото действията на хората са прозрачни, а съдбите винаги могат да се пренапишат.

След първата късометражка, дойде ред и на втората. Тя е с заглавие „Преоткриване“. Действието се развива в Студентски град. Шепа младежи търсят себе си. Всичко се развива на забързан каданс. Събуждане в непознато легло, среща с младеж, бягство, объркани въпроси, кола и едно послание. Монологът на един от героите дава възможност за поглед върху екзистенциални въпроси. Преоткриването на хората настъпва, едва когато те опознаят самите себе си. „Един ден ще си купя билет за онзи залез и ще пътуваме – едно неспирно пътуване, в което никога няма да се съвма.“ – това са монологичните слова на един музикант. Защо той е позициониран под дървото? – защото един истински мечтател намира себе си под сянката на необруленото с времето, дърво.

Бягането на девойката посочва обърканият път. Доближените образи на демонското и ангелското са контрапункт на случващото се. Развяването българският трибагреник, идва да покаже, че действието се развива не другаде, а на родна почва. Объркваните ходове при играта на домино са символ на действията ни, просиктувани от размяна на позициите. Ударът върху телевизора е сигнал, че трябва излезем от опаковката на телевизионното излъчване и да се случваме в денят, настоящият. Погледът през прозореца е знак за надникването от горе. Там мирогледът е различен, там е възшебното и изненадата, която е така неочаквана. Спирачният път на автомобила крещи с изтъпканите послания между него и нея, а единственият отпечатък, който тя оставя е целувката върху стъклото. Отронването на листенцата на розата е знак за объркването на девойката. Дали тя обаче се пита: Обича ме, не ме обича или търси отговор на други свои питання?

И въпреки, че турското кино е в своя подем, дори възрастните дами все порядко говорят за Али Ръза, Лейля и т.н., а с усмивка си спомнят какво е направил Величко в предишната серия на „Етажна собственост“, как е „извъртял“ своите съседи Рангел Чаканов в „Столичани в повече“ или каква нова любовна история се е заплела в поредния епизод на „Стъклен дом“. Българските сериали научиха от турските как с подходящи планове на снимане само с картина, можеш да кажеш много. До известна степен част от българските сериали, разбраха, че трябва да се показват хубавите стра-

ни на страната, да се акцентира върху забележителностите. Отбелязва се прилика в акцента на персонажите. Жената не е само подчинената и примирена домакиня, а често водеща фигура. Децата в двата типа сериали заемат централно място и спомагат за илюстрирането на семейната среда. Всичко останало е мисия на самодоказване с времето.

Използвана литература:

- (1) Баева, А, Стъпки в пясъка, 2011, стр.4
- (2) Баева, А, Стъпки в пясъка, 2011, стр.3
- (3) Бахтин, М., Проблемът за текста в лингвистиката, филологията и другите хуманитарни науки, с.134
- (4) Стефанов, И., Филми и критика, С., 1973, с.23
- (5) Христова, С, Как се пише киносценарий, 2002г.
- (6) Христова, С, Как се пише киносценарий, 2002г, стр. 25

Научен консултант: гл. ас. д-р Катя Михайлова